

Het jaar 1979 was nog maar twee weken oud, zijn lezing had hij voldoende voorbereid en in afwachting van zijn vertrek naar Engeland schreef hij zijn ironische overdenking over het Jaar van het Kind in zijn notitie-schriftje.¹ Hij was nog in de rouw van zijn pas overleden vader die bijna acht jaar bij hem had ingewoond; zijn moeder was al negen jaar eerder overleden.

Het Jaar van het Kind

Ward Ruyslinck.

Het Jaar van het Kind is aangebroken. Voor mij komt dat veertig jaar te laat. Toen ik een kind was werd ik geacht me in het leven van de kabouters en in het mysterie van de drie goddelijke personen te verdiepen, en verder moest ik mijn bek dichthouden, netjes rechtop zitten aan tafel, en met de kippen op stok gaan. Als ik toevallig toch iets te zeggen had, moest ik met twee woorden spreken, en dat betekende heus niet dat ik tegen mijn moeder *stomme trut* of tegen mijn vader *ouwe zak* had moeten zeggen, want dan zou ik terstond het lijdend voorwerp van legale kindermishandeling zijn geworden. De opvoedingsmethoden zijn echter grondig veranderd; de ouders hebben ingezien dat kastijding een barbaars gebruik is. Het is hun duidelijk geworden, dat ook kinderen zich vrij moeten kunnen uiten zonder hiervoor gestraft te worden. Het is pedagogisch niet langer verantwoord, ze aan het ouderlijk geweld bloot te stellen. Het feit, dat ze vandaag de dag regelmatig aan het geweld op de televisie worden blootgesteld wordt algemeen als minder schadelijk voor de tere kinderziel beschouwd.

Ik heb de indruk dat zowel de kwaliteit van het kind als dat van de volwassene in de loop der eeuwen aanzienlijk gedevalueerd is. ‘Lorsque l’enfant paraît, le cercle de famille applaudit à grand cris’ schreef Victor Hugo een eeuw geleden.² Wie kan zich zoiets vandaag nog voorstellen? Wat valt er geestdriftig te juichen, wanneer zo’n eigenwijze, brutale blaag zijn intrede doet in de familiekring? De spes Patriae in de tijd van Hugo was tenminste nog ‘innocent et joyeux’ en had een ‘doux regard qui brille’. Daar kon eventueel voor geknield worden, nietwaar? Overigens wie zou in 1979 het kind moeten toejuichen wanneer het in de huiselijke kring verschijnt? Er is meestal niemand thuis; ma en pa zijn uit werken. Zo gaat dat tegenwoordig. De hartelijkheid, de spontane vreugde, de intieme genoegens schieten erop over.

Nou ja, het duurt ook maar twaalf maanden, het Jaar van het Kind. Daarna worden de juniorees opnieuw prijsgegeven aan de verlokkingen en gevaren van de maatschappelijke jungle. Daarna komt het Jaar van de Kathedraal, of het Jaar van het Ambacht, of zoiets.

---

¹ Voor het Internationale Jaar van het Kind, in 1979 uitgeroepen door de Verenigde Naties, werd ook in Nederland een Nationale Commissie opgericht. Die Commissie moest de situatie van kinderen in Nederland en in de Derde Wereld inventariseren, geconstateerde tekortkomingen evalueren en aanzetten tot actie.

² Ruyslinck citeert uit het negen strofen tellend gedicht ‘Lorsque l’enfant paraît’ van Victor Hugo (1802-1885), een ode aan de jeugd, de spes Patriae, de hoop van het vaderland, de jeugd. Deze regels zijn in Nederland als gezegde in gebruik geraakt: ‘Als het kindje binnenkomt, juicht heel het huisgezin.’

De eerste strofe het gedicht van Victor Hugo luidt :

Lorsque l'enfant paraît, le cercle de famille
Applaudit à grands cris.
Son doux regard qui brille
Fait briller tous les yeux,
Et les plus tristes fronts, les plus souillés peut-être,
Se dérident soudain à voir l'enfant paraître,
Innocent et joyeux.